

Furmani, jajčka in kočija

Izdelki in besedilo Martina Zupan

V dneh priprave na velikonočne praznike nam bo ostalo veliko embalaže od jajc. Naredimo si zabavno igro, s pomočjo katere bodo otroci utrjevali svoje znanje in se zraven zabavali. Še prej pa simpatična in poučna ljudska pravljica.

O KUHANIH JAJCIH

Živel je mož, ki je imel štiri konje in je z njimi vozil po svetu. Po starem so takim rekli, da so furmani. No, in ta furman je nekoč prišel do gostilne. Bil je lačen, pa je stopil noter in pojedel sedem kuhanih jajc. Ker ni imel denarja, je rekel: »Plačam pa drugič! Brez skrbi, ne bom pozabil. Bom kmalu spet kaj tu okrog!«

A potem je v tiste kraje prišel šele čez šest let. Šele takrat se je spet oglasil v gostilni. »Se me še spomnite?« je vprašal. »Jaz sem tisti, ki je pojedel sedem kuhanih jajc. Koliko sem vam dolžan?«

»Jah,« je rekel gostilničar, »vi mislite, da ste dolžni le za jajca. Ampak meni bi se iz tistih jajc lahko izvalili piščanci. Piščanci bi zrasli v kokoši in kokoši bi spet imele piščance. Veste, koliko bi jih jaz lahko dobil? To je šest let! To je – o, koliko piščancev!«

In je terjal toliko denarja, kot ga revež sploh ni imel. Še konje so mu vzeli, da je moral peš domov. Tako je bil žalosten. Kako bo zdaj furman brez konjev? Gre in gre in pride do starca, ki je tam ob gozdu kuhal oglje. Ta je bil bister mož, nabrit. Je najprej poslušal, potem pa dejal: »Konje in denar, vse dobiš nazaj. Brez skrbi, boš videl, jaz ti bom pomagal.« In je stopil do sodnika. Je povedal, kar je vedel. »Konje nazaj!« je rekel, sodnik pa: »Dobro, dobro, se bomo jutri zmenili. Pridite jutri vsi na sodnijo, pa se pokaže, kaj je prav.«

Pride jutro, vsi so že na sodniji, starca pa ni. Čakajo – bilo je že skoraj enajst, ko se je prikazal. »Pa kaj je s tabo, človek, da te ni?« se je jezil sodnik. Starček pa: »Jah veste, sem čakal doma, da se mi skuha bob. Moral sem ga skuhati, da ga bom popoldne lahko sadil!«

»Bik neumni!« je rekel sodnik. »Si že kdaj slišal, da se kuhan bob sadi?«

»Pa vi,« je rekel starček, »ste že kdaj slišali, da se iz kuhanih jajc piščeta izvalijo?«

Sodnik je videl, da ima starec prav. In je gostilničarju rekel, naj konje vrne, in je bil furman spet lahko furman.

Vir: Štefan, A. (2011). Za devetimi gorami: slovenske ljudske pravljice. Lj.: Mladinska knjiga.

Pravljico lahko kot motivacijo uporabimo pred igro za utrjevanje znanja na področju slovenščine ali matematike. Furmani bodo otroci, kočija jajčna embalaža, potniki pa pobarvana stiroporna jajčka.

Navodila za izdelavo

Jajčno embalažo in stiroporna jajca pobarvamo. Ko se barva posuši, v dve jajčni embalaži naredimo luknjico in skozi napeljemo vrstico. Drugi konec vrstice vdenemo skozi luknjico v deščici in naredimo voz. Vrstico navijemo na deščico.

Na papir natisnemo ali napišemo črke (za igro z glasovi), besede (protipomenke, rimane besede) in številke (od 1 do 10, za starejše otroke večja števila). Vsako besedo, črko, številko izstrižemo in z bucikami priprnemo na jajce (ena črka, beseda, številka na enem jajcu).

Navodilo za igro

Pred igro pripravimo stiroporna jajca glede na želeno področje.

Za mlajše otroke:

- področje jezika: na posamezno jajce priprnemo črke ali kratko besedo (prepoznajo glas in povedo besedo na ta glas – npr.: A, M, G, K ..., preberejo kratko besedo – MAMA, GOBA, JAJCE ...);
- področje matematike: na posamezno jajce priprnemo števila – npr.: 1,6,7,8 ... (za seštevanje in odštevanje).

Za starejše otroke:

- področje jezika: na posamezno jajce priprnemo besede – npr.: VISOK, KRATEK, NOČ ..., MAČKA, KONEC (za iskanje protipomenk, rim);
- področje matematike: na posamezno jajce priprnemo števila od 1 do 10 za množenje, višja števila za odštevanje, seštevanje.

Otroci se razdelijo v dve skupini. Na tla narišemo dve črti, 2 metra narazen. Za prvo črto se postavijo otroci v dve koloni. V vsaki skupini z izštevanko izberemo prvega igralca. Ta dva se postavita za

Igralci na drugi strani v koloni:
2., 3., 4., ...

1. Igralec, ki vleče kočijo in poišče rešitev naloge

'kočija'

Vreča iz katere izžrebajo jajce

Prazna jajčna embalaža

črto na drugi strani, vsak nasproti svoji skupini. Na tla med črti položimo dve »kočiji« (jajčno embalažo z odvito vrstico na palčki/deščici). Deščico primeta prva igralca. Ob njej postavimo še prazno jajčno embalažo, kamor bosta odložila uporabljena jajca.

Na naš znak igralca, ki sta trenutno prva v obeh kolonah, iz vrečke na tleh izžrebata jajce (računanje dve jajci), ga položita v »kočijo« (jajčno embalažo na vrstici), igralca nasproti pa nato začneta navijati vrstico na deščico in s tem se začne premikati tudi »kočija«. Ko ta pride do njiju, vzameta jajce in povesta rešitev.

Če se igrate z glasovi, morata igralca prepoznati posamezen glas, ki je pritrjen na jajcu, in povedati besedo, ki se začne na ta glas. Pri iskanju protipomenk ali rim morata igralca prebrati besedo, pritrjeno na jajce, in poiskati protipomenko, rimo; če se igrate množenje, zmnožita obe števili, ki sta pritrjeni na jajci, če se igrate seštevanje, odštevanje, obe števili seštejeta, odštejeta. Starejši rešitev napišejo na list, ki je na tleh ob jajčni embalaži, kamor položijo uporabljena jajca. Mlajši rešitev na glas povedo.

Ko prva igralca končata svojo nalogo in položita jajce v embalažo, pritečeta k

njima druga igralca (ta, ki sta bila prva v koloni in sta izvlekla jajce iz vrečke) in primeta deščico. Igralca, ki sta končala svojo igro, povlečeta »kočijo« do črte, kjer sta koloni, in se postavita na konec svoje kolone. Igra se nadaljuje tako, da jajca iz vreče povleče igralec, ki je naslednji prvi v koloni, igralec, ki drži deščico, pa začne spet navijati vrstico. Igra se konča, ko pridejo na vrsto pri držanju deščice in navijanju vrstice vsi igralci in ko se zadnji igralec postavi na konec kolone. Zmaga skupina, ki ima več ali vse rešitve pravilne.

Potrebujemo:

- prazna jajčno embalažo (4x)
- vrstico (približno 2 metra – 2x)
- krajšo palico ali deščico (2x) – z luknjico v sredini ali ščipalko
- akrilne barve
- čopič
- stiroporna jajca
- bučike
- natislane (napisane) črke, številke, besede
- škarje

